

Автопортрет Тараса
Шевченка. 1840-1841 р.

Тарас Григорович Шевченко

1814 - 1861

Народження генія

- ❑ 9 березня (25 лютого) 1814 року народився Тарас Шевченко в селі Моринці в сім'ї хліборобів Григорія та Катерини Шевченків.
- ❑ після його народження вони переїхали до села Керелівки, де й пройшло все Тарасове дитинство.

Хата батьків Шевченка в с. Кирилівці. Рисунок Т.Г. Шевченка. Олівець. 1843р.

Родовід Шевченка

Предки Тараса Григоровича

- Андрій Безрідний
  - Єфросинія Шевчиха
- прадід та прабабуся
Тараса (с.Кирилівка)

Олекса Кіндрат Іван

- Іван Андрійович
- Горпина Сергіївна

дідусь та бабуся
Тараса (с.Кирилівка)

Сава
Павло

Олена
Явдоха

Омелько

Явдоха

Григорій

**Батько Тараса Шевченка сьомий
в родині**

Родина по матері

- ❑ По лінії матері Тараса предками були Яким і Параска Бойки, що проживали в сусідньому селі Моринці.
- ❑ Мама Тараса(нар. 1783 — пом. 20 серпня (1 вересня) 1823) була вільною селянкою, яка одружилася з кріпаком. Один із дідів за матір'ю, Яким Бойко, мав кузню й пасіку. А батько чумакував.
- ❑ на теперішній манір мав своє СТО, батько був далекобійником, мав копійку. Також батько стельмахував.
- ❑ Гроші в сім'ї були. Можливо, у них навіть була слуга на господарстві, але це здогадки

Хата матері Шевченка в
с.Моринці Звенигородського
повіту

Катерина (20.11.1804 – бл. 1848)

Параска (1805 - 1807)

Марія (1807-1810)

Микита (28.05.1811- бл. 1870)

Єфимія (1813-1815)

Йосип (20.04.1821 – бл. 1878)

Ярина (24.05.1816 – бл. 1865)

Марія (1819 – 1846)

Марія (1824-1825) Від мачухи Тараса Оксани
Терещенко

Брати і сестри Шевченка

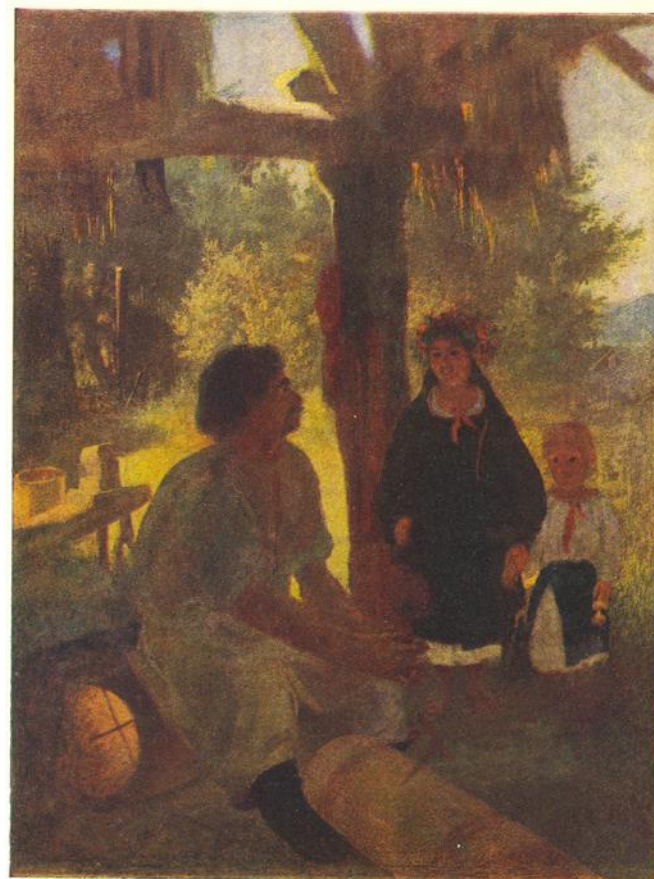
Дитинство Тараса Шевченка

- ❑ У 9 років малий Тарас втратив матір. Батько одружився з вдовою Оксаною Терещенко, яка мала трьох своїх дітей.
- ❑ Незабаром, в 11 років Тарас осиротів, залишившись з мачухою
- ❑ Терплячу няня — сестра Катерину.
- ❑ Перші книги, які прочитав: «Граматку», тобто церковнослов'янський буквар. «Часослов» — збірник молитов і пісень для церковної відправи. «Псалтир», книга псалмів. Це була частина Старого завіту Біблії,
- ❑ Шкільна освіта — усього 2 класи

Тарас Шевченко «Селянська родина», олія полотно 1843 р.

- Ще за життя матері Шевченка послали в науку до сільського дяка Павла Рубана (Совгиря). Хлопець швидко навчився читати й писати, разом з тим почав малювати
- Козачкувати Тарас почав в маєтку пана в селі Вільшана
- 1829 року, разом з обозом пана переїжджає до міста Вільно (Вільнюс)
- Юний Тарас у 15-річному віці відвідував уроки одного з найвідоміших литовських живописців — Яна (Йонаса) Рустема.

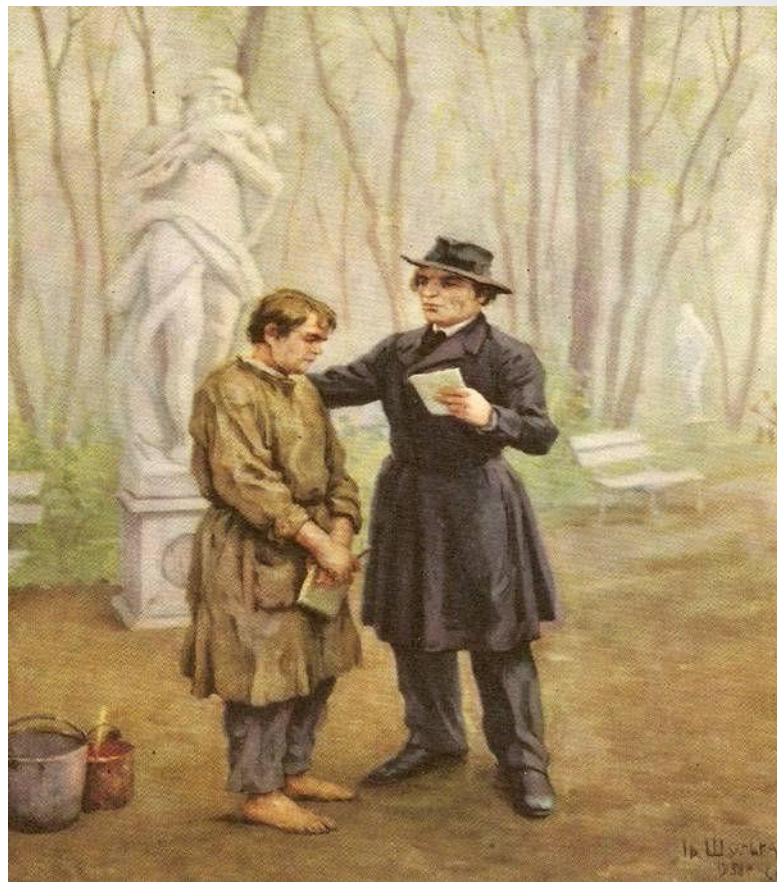

76. НА ПАСІЦІ.
Олія. [Н. р. V 1843].

Тарас Шевченко «На пасіці».
Картина, олія. 1843 р.

Юнацькі роки

- 1831 року сімнадцятирічний Шевченко приїздить до петербурга, куди було переведено Енгельгардта
- 1836 року Т.Г. Шевченко у складі артілі Ширяєва розписує театр у петербурзі.
- 1836 року знайомиться з учнем Академії мистецтв Іваном Сошенком .

Іван Шульга «Зустріч Шевченка із Сошенком у літньому саду в петербурзі» Картина. 1938 р.

Шевченко-художник

835 картин та малюнків частково в гравюрах на металі й дереві, 11 автопортретів, 237 не знайдено

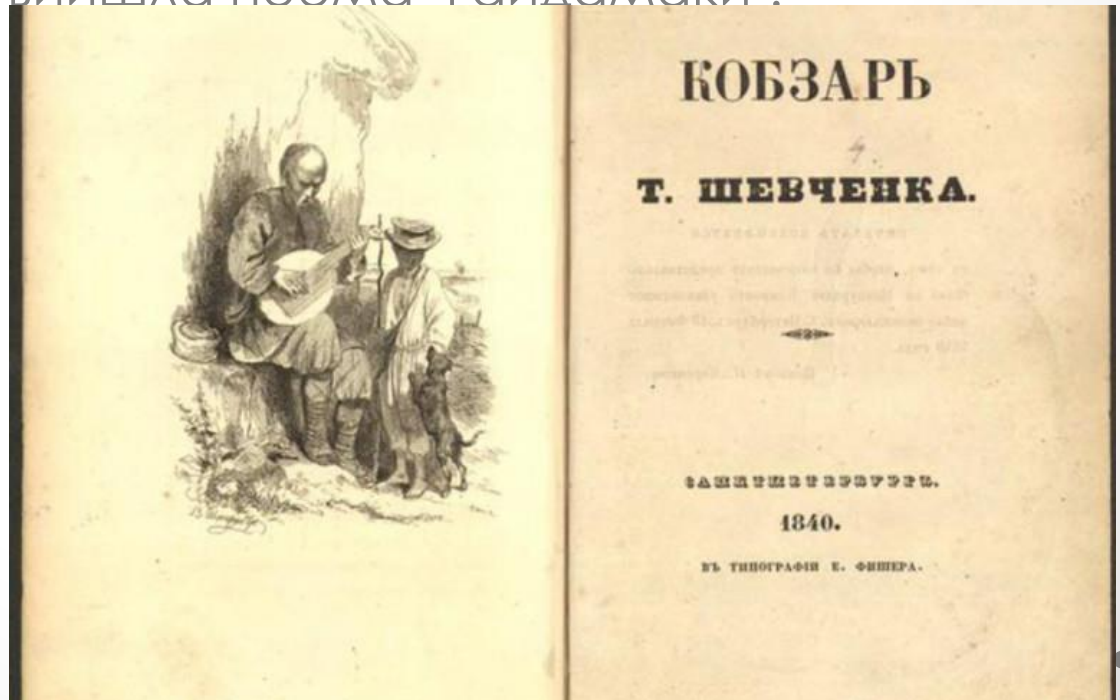
- 25 квітня 1838 року на квартирі Брюллова йому була вручена Жуковським відпускна (2 500 рублів за викуп = 40 000 USD)
- Цього ж року Т.Г. Шевченка було офіційно зараховано "стороннім учнем" до Академії мистецтв.
- 1839 р. Т.Г. Шевченка зарахували пансіонером Товариства заохочення художників, а згодом, у квітні, нагородили срібною медаллю 2-го ступеня за малюнок з натури. 1840 року його було нагороджено срібною медаллю 2-го ступеня за першу картину олійними фарбами "Хлопчик-жебрак дає хліб собаці".
- 1841 року у вересні нагородили третьою срібною медаллю 2-го ступеня за картину "Циганка-ворожка".

Тарас Шевченко. «Циганка-ворожка». Картина. Папір акварель. 1841р.

Шевченко-поет

- **1840 року** побачила світ збірка творів Шевченка "Кобзар", що містила вісім творів: "Думи мої ...", "Перебендя", "Катерина", "Тополя", "Думка", "До Основ'яненка", "Іван Підкова", "Тарасова ніч".
- **1841 року** вийшов альманах "Ластівка" із п'ятьма творами Шевченка: баладою "Причинна", поезіями "Вітре буйний", "На вічну пам'ять Котляревському", "Тече вода в синє море...", першим розділом поеми "Гайдамаки" - "Галайда»
- **окремим виданням** вийшла поема "Гайдамаки".

Перший «Кобзар»
1840 р.

Шевченко-письменник

- 1842 року з'явився уривок із п'єси "Никита Гайдай", написаної російською мовою та поема "Слепая". 1843 року Шевченко завершив драму "Назар Стодоля",
- 1844 р. у петербурзі окремим виданням вийшла поема "Гамалія".
- 1843р. пише поему "Тризна", яку присвячує Варварі Рєпніній
- 1844 р. поет закінчує поему "Сова", створює поему "Сон", поезії "Дівичії ночі", "У неділю не гуляла...", "Чого мені тяжко, чого мені нудно...", "Заворожи мені, волхве..." та вірш "Гоголюк", поезії "Не женися на багатій...", "Не завидуй багатому..." та містерію "Великий льох«.....

слово
«калина» 385
разів

Заслання Шевченка

- Став членом Кирило-Мефодіївського товариства.
- 5 квітня 1847 Т. Шевченка заарештували і ув'язнили в казематі "Третього відділу".
- 30 травня 1847 року Шевченкові оголошено царський вирок про заслання його в Окремий Оренбурзький корпус рядовим солдатом «під суворий нагляд із заборонаю писати й малювати». Свою службу він проходив в Орській кріпості.
- У травні 1848 року Тараса Григоровича зараховано до складу експедиції контр-адмірала Олексія Бутакова. Експедиція мала завдання вивчити і науково описати Аральське море.
- 1857 року Шевченко виїхав з Новопетровського укріплення до Астрахані, а звідти до москви і петербурга, бо не дозволили жити в Україні.

Тарас Шевченко «Шхуни біля форту Косарал. Косарал», картина жовтень 1848

Останні роки життя

- 2 вересня 1860 р. Рада Академії мистецтв ухвалила надати Шевченкові звання академіка гравірування.
- 1861 року Шевченко видав підручник для недільних шкіл, назвавши його "Букварь южнорусский".

• Проект хати. 1860 рік. Т. Г. Шевченко. •

Похорон Шевченка

- 10 березня 1861 року о 5 годині 30 хвилин ранку помер Тарас Григорович Шевченко.
- Поховали на Смоленському кладовищі в петербурзі.
- 26 квітня 1861 року домовину із тілом поета поїздом повезли до Москви.
- На Україну труну везли кіньми. До Києва прах Шевченка привезли 6 травня увечері, а наступного дня його перенесли на пароплав "Кременчуг".
- 8 травня пароплав прибув до Канева, й тут, на Чернечій (тепер Тарасова) горі, поета поховали.

Перші пам'ятники Шевченку

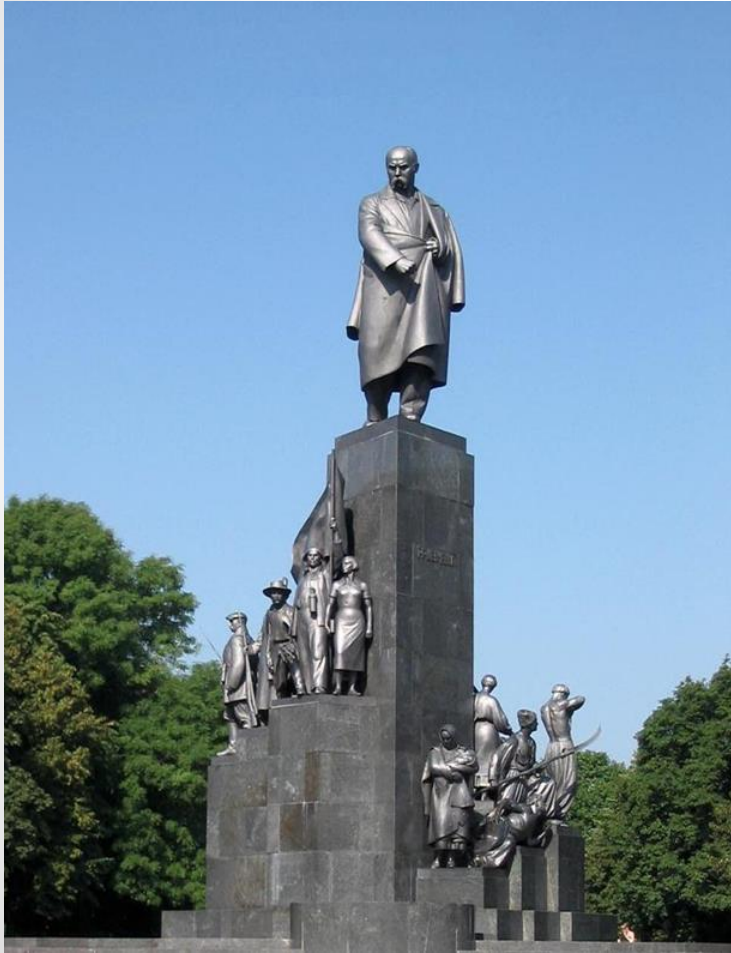
Пам'ятник Шевченку у м.Ромни (бронза, бетон).1918р.

Пам'ятник Шевченку (його погруддя) в Харкові, садиба Алчевських. 1881р.

Пам'ятники Шевченку

У світі – понад 2 000 пам'ятників Шевченку. За кордоном, враховуючи меморіальні дошки, близько 130.

Пам'ятник Шевченку у Харкові. 1935 рік.

Пам'ятник Шевченку у Каневі. 1939 рік